ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2026/1690 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Απριλίου 2026

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αποφάσεων σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού των κοινών επιχειρήσεων της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2024

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Καθαρές αερομεταφορές» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Καθαρό υδρογόνο» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Μικροκυκλώματα» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» για το οικονομικό έτος 2024,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 102 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία [1], την απόφαση 2014/512/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία [2] και τις επακόλουθες δέσμες κυρώσεων που ενέκρινε το Συμβούλιο κατά της Ρωσίας ως απάντηση στη στρατιωτική της επίθεση κατά της Ουκρανίας,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A10-0046/2026),

[1] ΕΕ L 229 της 31.7.2014, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
[2] ΕΕ L 229 της 31.7.2014, σ. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ΑΤΜ του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3», η κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές», η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία», η κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο», η κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία», η κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι», η κοινή επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» και η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» συστάθηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου ([3]), η οποία αναφέρεται ως ενιαία βασική πράξη (ΕΒΠ)·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες» συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2085· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες» μετατράπηκε στην κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» τον Ιούλιο του 2023 δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1782 του Συμβουλίου ([4])·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη συστάθηκε τον Απρίλιο του 2007 με την απόφαση του Συμβουλίου 2007/198/Ευρατόμ ([5])·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων» συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου ([6])·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/887 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7])·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ΑΤΜ του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ανάπτυξη μιας εκσυγχρονισμένης υποδομής διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας (ΑΤΜ) στην Ευρώπη και για την επιτάχυνση της υλοποίησης του Ψηφιακού Ευρωπαϊκού Ουρανού, μέσω της έρευνας και της καινοτομίας·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εστιάζει στην έρευνα και την καινοτομία με σκοπό τη μετάβαση των αερομεταφορών σε ένα βιώσιμο και κλιματικά ουδέτερο μέλλον·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που επικεντρώνεται στη διεπιστημονική, βιώσιμη και επικεντρωμένη στον ασθενή έρευνα και καινοτομία στον τομέα της υγείας·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο πεδίο της έρευνας και καινοτομίας όσον αφορά τις τεχνολογίες υδρογόνου και κυψελών καυσίμου·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που προωθεί την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ημιαγωγών επόμενης γενιάς και ενισχύει τις ικανότητες παραγωγής μικροκυκλωμάτων στην ΕΕ, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μικροκυκλώματα για την Ευρώπη»·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εστιάζει στην έρευνα και καινοτομία για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού κλάδου κυκλικών βιομηχανιών βιοπροϊόντων·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την έρευνα και την καινοτομία στον σιδηροδρομικό τομέα·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που επιτρέπει τη συγκέντρωση πόρων για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων στην Ευρώπη·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που αποσκοπεί στη διευκόλυνση και την ανάπτυξη της βιομηχανικής υπεροχής στην Ευρώπη στα δίκτυα και τις υπηρεσίες 5G και 6G·

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 219/2007, (ΕΕ) αριθ. 557/2014, (ΕΕ) αριθ. 558/2014, (ΕΕ) αριθ. 559/2014, (ΕΕ) αριθ. 560/2014, (ΕΕ) αριθ. 561/2014 και (ΕΕ) αριθ. 642/2014 (ΕΕ L 427 της 30.11.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1782 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2085 σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά την κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» (ΕΕ L 229 της 18.9.2023, σ. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Απόφαση 2007/198/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Μαρτίου 2007, περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης και περί παραχωρήσεως προνομίων σε αυτήν (ΕΕ L 90 της 30.3.2007, σ. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και σχετικά με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488 (ΕΕ L 256 της 19.7.2021, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/887 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας και του δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού (ΕΕ L 202 της 8.6.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που επικεντρώνεται στη μείωση της κοινωνικοοικονομικής επιβάρυνσης των λοιμωδών νόσων στην υποσαχάρια Αφρική χάρη σε νέες και βελτιωμένες τεχνολογικές εφαρμογές στον τομέα της υγείας, καθώς και στη βελτίωση της ετοιμότητας και της αντίδρασης σε λοιμώδεις νόσους σε παγκόσμιο επίπεδο·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας συστάθηκε για να συνεργάζεται με το δίκτυο εθνικών κέντρων συντονισμού με σκοπό τη στήριξη της καινοτομίας και της βιομηχανικής πολιτικής στον τομέα της κυβερνοασφάλειας·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στόχος της κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη είναι να παράσχει τη συνεισφορά της Ένωσης στο διεθνές έργο ITER για την παραγωγή ενέργειας από σύντηξη, να εφαρμόσει τη συμφωνία ευρύτερης θεώρησης μεταξύ Ευρατόμ και Ιαπωνίας, και να προβεί σε προετοιμασίες για την κατασκευή ενός αντιδραστήρα σύντηξης, καθώς και των σχετικών εγκαταστάσεων, για σκοπούς επίδειξης·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εγκρίνει πρωτοφανώς υψηλό αριθμό δεσμών κυρώσεων που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, με στόχο την υπονόμευση της οικονομικής, χρηματοπιστωτικής και στρατιωτικής ικανότητας της Ρωσίας να στηρίξει την πολεμική προσπάθεια και, ως εκ τούτου, τον οριστικό τερματισμό του επιθετικού πολέμου, την υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας και της ασφάλειας του πληθυσμού της και τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου και του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εγκρίνει διάφορα μέτρα για τον πλήρη τερματισμό της εξάρτησης της Ένωσης από τη ρωσική ενέργεια, μεταξύ άλλων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ανακοίνωσε τη θέσπιση αναθεωρημένης προσέγγισης ελέγχου για τις κοινές επιχειρήσεις, αρχής γενομένης από το οικονομικό έτος 2025·

Γενικά

1. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον ρόλο των κοινών επιχειρήσεων στη στήριξη δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της υγείας, των κυκλικών βιομηχανιών βιοπροϊόντων, των βασικών ηλεκτρονικών κατασκευαστικών στοιχείων, της τεχνητής νοημοσύνης και της υπερυπολογιστικής, της κυβερνοασφάλειας και των συστημάτων δικτύου· παροτρύνει τις κοινές επιχειρήσεις να διευκολύνουν τη μετατροπή της επιστημονικής γνώσης σε καινοτομίες έτοιμες για την αγορά και να θέσουν σε εφαρμογή μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητές τους συμβάλλουν στην ενίσχυση της παγκόσμιας στρατηγικής αυτονομίας, της ανταγωνιστικότητας, της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας, της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και των κλιματικών στόχων για την προστασία της έρευνας, των δεδομένων και των υποδομών ζωτικής σημασίας· καλεί τις κοινές επιχειρήσεις να προωθήσουν την τακτική κατάρτιση στον τομέα της κυβερνοασφάλειας για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι κυβερνοαπειλών·

2. υπενθυμίζει ότι, βάσει του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι κοινές επιχειρήσεις έρευνας και καινοτομίας αναμένεται να διαχειριστούν σημαντικό συνδυασμένο προϋπολογισμό ύψους 17,2 δισεκατομμυρίων EUR από τη συνεισφορά σε χρήμα της Ένωσης και να μοχλεύσουν συνεισφορές ύψους 21,3 δισεκατομμυρίων EUR από άλλα μέλη· επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ, η ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη αναμένεται να διαχειριστεί προϋπολογισμό ύψους 5,6 δισεκατομμυρίων EUR ([8])·

3. τονίζει ότι, στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ για την περίοδο 2028-2034, οι κοινές επιχειρήσεις θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη στήριξη της στρατηγικής αυτονομίας, της βιωσιμότητας, της ασφάλειας και της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή να διασφαλίσουν ότι οι κοινές επιχειρήσεις διαθέτουν επαρκή, σταθερή και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μελλοντικού ΠΔΠ, ανάλογη με τις διευρυνόμενες αρμοδιότητές τους και τον ρόλο τους ως βασικών κινητήριων δυνάμεων της καινοτομίας σε στρατηγικούς τομείς όπως η ενέργεια, οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι ημιαγωγοί, η καθαρή ενέργεια, η υγεία και η έρευνα που σχετίζεται με την άμυνα·

4. σημειώνει ότι οι κοινές επιχειρήσεις βασίζονται σε συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που κατευθύνουν τις επενδύσεις και κινητοποιούν δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους για τη στήριξη κοινών στόχων· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι συνεισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να επιτυγχάνουν τους καθορισμένους στόχους προκειμένου οι εν λόγω συμπράξεις να παραμείνουν αμοιβαία επωφελείς· επισημαίνει ότι, λόγω ανεπαρκών συνεισφορών από ιδιωτικά μέλη, ορισμένες κοινές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες στην επίτευξη των στόχων τους· καλεί περαιτέρω τις κοινές επιχειρήσεις και την Επιτροπή να αποφεύγουν την υπέρμετρη εξάρτηση από συνεισφορές σε είδος στις συμπληρωματικές δραστηριότητες (ΙΚΑΑ) ως μέσο για την επίτευξη των στόχων, και να διασφαλίζουν την κατάλληλη, διαφανή και αναλογική χρήση τους, δεδομένου ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν περιλαμβάνονται στα προγράμματα εργασίας και στους προϋπολογισμούς των κοινών επιχειρήσεων και δεν ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο· ζητεί, ως εκ τούτου, την ενίσχυση της διαφάνειας και της εποπτείας από την Επιτροπή των μεθοδολογιών υποβολής εκθέσεων και επικύρωσης της ΙΚΑΑ, καθώς και την ιεράρχηση των συνεισφορών που συνδέονται με δράσεις χρηματοδοτούμενες από κοινές επιχειρήσεις οι οποίες ανατίθενται με διαγωνισμό·

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en?prefLang=el.

5. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο των κοινών επιχειρήσεων στην προώθηση της στρατηγικής αυτονομίας, της ετοιμότητας και της ανθεκτικότητας της Ένωσης σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο παγκόσμιο γεωπολιτικό πλαίσιο, το οποίο χαρακτηρίζεται από πολύπλοκες και εξελισσόμενες προκλήσεις· επαινεί τη συμβολή των κοινών επιχειρήσεων στην τεχνολογική καινοτομία, την ψηφιακή αυτονομία και την κυβερνοασφάλεια, τις βιώσιμες λύσεις μεταφορών, την ενεργειακή ανεξαρτησία, την κυκλική οικονομία και τη δημόσια υγεία·

6. καλεί όλες τις κοινές επιχειρήσεις να επιδεικνύουν τη μέγιστη δυνατή επαγρύπνηση στη συνεργασία τους με τους διεθνείς εταίρους, με πλήρη σεβασμό στο ισχύον καθεστώς περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και στον στόχο της διασφάλισης της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης·

7. αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή των κοινών επιχειρήσεων στην προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης σε τομείς όπως οι αεροπορικές μεταφορές, οι σιδηροδρομικές μεταφορές και η διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας· επιβεβαιώνει τον ουσιαστικό ρόλο τους στη στήριξη των στόχων προτεραιότητας της Ένωσης για τη στρατηγική αυτονομία, τη βιωσιμότητα, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την ασφάλεια και την ανταγωνιστικότητα·

8. αναγνωρίζει ότι οι κοινές επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν κρίσιμο μέσο για την ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας της Ένωσης μέσω της προώθησης συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μεγάλης κλίμακας σε στρατηγικούς βιομηχανικούς τομείς· αναγνωρίζει ότι μέσω της ικανότητάς τους να συγκεντρώνουν πόρους, να συντονίζουν τη διασυνοριακή συνεργασία και να γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ της επιστημονικής έρευνας και της διείσδυσης στην αγορά, οι κοινές επιχειρήσεις συμβάλλουν στην επιτάχυνση της τεχνολογικής προόδου, κάτι το οποίο δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί από μεμονωμένους φορείς ανεξάρτητα· επαναλαμβάνει τη σημασία της διασφάλισης της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικής διαχείρισης των δημόσιων πόρων από τις κοινές επιχειρήσεις·

9. αναγνωρίζει ότι, κινητοποιώντας τη βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), και τις δημόσιες αρχές γύρω από κοινούς στόχους, οι κοινές επιχειρήσεις διασφαλίζουν την αποδοτική χρήση των κονδυλίων της Ένωσης, προωθούν την ηγετική θέση της Ευρώπης σε στρατηγικές βασικές τεχνολογίες, στηρίζουν την καινοτομία που βασίζεται σε αξίες, τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης και συμβάλλουν άμεσα στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση υψηλής ποιότητας σε ολόκληρη την Ένωση·

10. προτρέπει τις κοινές επιχειρήσεις να εντείνουν τις θεσμικές επικοινωνιακές τους δραστηριότητες με στόχο τη διασφάλιση ευρείας ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τη συμβολή τους στους στόχους της Ένωσης και σχετικά με την αναγκαιότητα και την προστιθέμενη αξία των θεσμοθετημένων συμπράξεων στις οποίες συμμετέχουν ιδιωτικοί φορείς, και να το πράξουν με σαφή και εκπαιδευτικό τρόπο·

11. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις κοινές επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2024, η οποία περιέχει ειδική δήλωση αξιοπιστίας για καθεμία από τις κοινές επιχειρήσεις όσον αφορά τους ετήσιους λογαριασμούς τους και τις υποκείμενες πράξεις· επισημαίνει ότι η αποστολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ζωτικής σημασίας για την ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και για την εποπτεία του προϋπολογισμού· ζητεί τη συνέχιση αυτής της ορθής πρακτικής· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συνεργασία των κοινών επιχειρήσεων με το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη σύνταξη της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σημειώνει τις εξηγήσεις που δόθηκαν σχετικά με ορισμένες από τις παρατηρήσεις και σημεία επισήμανσης στις απαντήσεις των κοινών επιχειρήσεων·

12. σημειώνει την ανακοίνωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 1ης Οκτωβρίου 2025, σχετικά με τη θέσπιση αναθεωρημένης προσέγγισης ελέγχου για τις κοινές επιχειρήσεις, αρχής γενομένης από το οικονομικό έτος 2025· σημειώνει ότι η αλλαγή αυτή οφείλεται, μεταξύ άλλων, στους περιορισμούς όσον αφορά τις ικανότητες του προσωπικού και στην παύση των ελέγχων των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» από την Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής, η οποία είχε προηγουμένως ελέγξει τις κοινές επιχειρήσεις, περιορίζοντας έτσι τη διαθεσιμότητα συμπληρωματικής διασφάλισης ελέγχου· σημειώνει περαιτέρω ότι η νέα προσέγγιση προβλέπει επαρκές μέγεθος δείγματος ελέγχου, ενοποίηση των ελεγκτικών εργασιών σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις και έκδοση δύο χωριστών δηλώσεων αξιοπιστίας, υποστηριζόμενων από πρόσθετες θεματικές και ειδικές εκθέσεις· καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να διασφαλίσει ότι η αναθεωρημένη μεθοδολογία εφαρμόζεται εγκαίρως και ότι εξακολουθεί να πληροί τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, αξιοπιστίας και διασφάλισης του ελέγχου για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·

13. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, στις 24 Σεπτεμβρίου 2024, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας απέκτησε οικονομική αυτονομία· σημειώνει, ως εκ τούτου, ότι, για το οικονομικό έτος 2024, το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγξε για πρώτη φορά την εν λόγω κοινή επιχείρηση, επιπλέον των υπόλοιπων έντεκα κοινών επιχειρήσεων·

14. τονίζει ότι έχει επίγνωση του γεγονότος ότι, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2024, αρκετές κοινές επιχειρήσεις επηρεάστηκαν ή θα μπορούσαν να έχουν επηρεαστεί σημαντικά από σημαντικά γεγονότα που είναι πιθανό να επηρεάσουν τις επιδόσεις τους· σημειώνει συγκεκριμένα ότι:

   α) οι δραστηριότητες ορισμένων κοινών επιχειρήσεων συνέχισαν να επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα εμφανείς στις διαταραχές των αλυσίδων εφοδιασμού, στις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και στις αυξήσεις των λειτουργικών δαπανών·

β) οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ακύρωσαν πολύ μεγάλο μέρος των προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο Οργανισμός Διεθνούς Ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων στον τομέα της παγκόσμιας υγείας, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των ευκαιριών συγχρηματοδότησης και σύμπραξης για τις δύο κοινές επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό (κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» και κοινή επιχείρηση «Σύμπραξη Ευρωπαϊκών & Αναπτυσσόμενων Χωρών για τις Κλινικές Δοκιμές 3»), καθώς και σε κινδύνους για την αλυσίδα εφοδιασμού και την υλοποίηση, και σε αυξημένη οικονομική πίεση και αβεβαιότητα για την Ένωση· επισημαίνει, ωστόσο, ότι το χρονοδιάγραμμα της εν λόγω ακύρωσης θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει στρατηγική ευκαιρία για την Ένωση να ενισχύσει τον ρόλο της στον τομέα της παγκόσμιας υγείας, να αυξήσει την ανθεκτικότητα και να επιβεβαιώσει τον ηγετικό της ρόλο·

γ) ο κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την τεχνητή νοημοσύνη ([9]) τέθηκε σε ισχύ στις 1 Αυγούστου 2024, θεσπίζοντας κοινό νομικό πλαίσιο για τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης υψηλού-κινδύνου και τις υποχρεώσεις διαφάνειας· πολλές κοινές επιχειρήσεις, ιδίως όσες συμμετέχουν σε συμπράξεις που σχετίζονται με την ψηφιακή τεχνολογία, την καινοτομία και την τεχνητή νοημοσύνη, θα πρέπει να προσαρμοστούν στο πλαίσιο αυτό, γεγονός που μπορεί να συνεπάγεται αυξημένες απαιτήσεις συμμόρφωσης, κανονιστικές εκτιμήσεις κινδύνου και προσαρμογές στα πεδία εφαρμογής των έργων, στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και στις αρμοδιότητες των διαφόρων φορέων που συμμετέχουν στην υλοποίηση των έργων·

15. υπενθυμίζει ότι οι κοινές επιχειρήσεις πρέπει να διεξάγουν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, συμβάλλοντας έτσι αποτελεσματικά στους στόχους πολιτικής της Ένωσης, καθώς και στη χρηστή εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για ορισμένα στοιχεία που προέκυψαν από τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως παρουσιάζονται στο παρόν ψήφισμα·

Ετήσιοι λογαριασμοί

16. σημειώνει ότι η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαπιστώνει ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί για το 2024 των δώδεκα κοινών επιχειρήσεων που ελέγχθηκαν παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασής τους την 31η Δεκεμβρίου 2024, των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων τους και των ταμειακών ροών τους, και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς τους και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής· σημειώνει ακόμη ότι, ως εκ τούτου, το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσε ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών των κοινών επιχειρήσεων·

17. σημειώνει ότι η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαπιστώνει ότι οι υποκείμενες πράξεις των ετήσιων λογαριασμών είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές· σημειώνει ακόμη ότι, ως εκ τούτου, το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσε ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα τόσο των εσόδων όσο και των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί των κοινών επιχειρήσεων·

18. σημειώνει ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας για το 2024 δεν περιέχουν ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τις σωρευτικές συνεισφορές των μελών πριν από την αυτονομία· οι ετήσιοι λογαριασμοί για το 2024 δεν δημοσιοποιούν τις συνεισφορές στο επίπεδο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη», ούτε συγκρίνουν τις συνολικές συνεισφορές με τους ετήσιους στόχους που έχουν τεθεί για κάθε πρόγραμμα· συμμερίζεται τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας θα πρέπει να συλλέγει συστηματικά, να παρακολουθεί και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις εθελοντικές χρηματοδοτικές και σε είδος εισφορές των κρατών μελών σε κοινές δράσεις και τις συναφείς διοικητικές δαπάνες·

19. σημειώνει ότι ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων θεωρήθηκε χαμηλός για όλες τις κοινές επιχειρήσεις·

Οικονομική και δημοσιονομική διαχείριση

20. σημειώνει ότι, το 2024, ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών για τις δώδεκα κοινές επιχειρήσεις, οι οποίες ελέγχθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο, ανήλθε σε 3,2 δισεκατομμύρια EUR· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι στον συνολικό διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες ενέγραψαν οι κοινές επιχειρήσεις εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, καθώς και έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος· σημειώνει ειδικότερα ότι:

α) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» ανήλθε σε 112,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 111,2 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 110,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 241,5 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική

([9]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη) (ΕΕ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 42 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 36 % για τις πιστώσεις πληρωμών· σημειώνει ότι τα χαμηλά αυτά ποσοστά είχαν προβλεφθεί από την κοινή επιχείρηση και προέκυψαν κυρίως από τις επιχειρησιακές δαπάνες· επαναλαμβάνει την ανησυχία του από πέρυσι σχετικά με το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών που προορίζονται για δαπάνες υποδομών και λειτουργίας, το οποίο μειώθηκε περαιτέρω σε 45 % το 2024, σε σύγκριση με 55 % το 2023· σημειώνει περαιτέρω ότι, το 2024, 3,1 εκατομμύρια EUR αχρησιμοποίητων πιστώσεων διοικητικών πληρωμών μεταφέρθηκαν στον προϋπολογισμό του 2025· επιπλέον, 11,3 εκατομμύρια EUR σε αχρησιμοποίητες διοικητικές πιστώσεις πληρωμών εγγράφηκαν σε αποθεματικό για προγραμματισμένες μελλοντικές διοικητικές δαπάνες· επαναλαμβάνει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, κατά τον σχεδιασμό του οικείου προϋπολογισμού διοικητικών πληρωμών για το 2027, η κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» θα πρέπει προδραστικά να λάβει υπόψη τον όγκο των αχρησιμοποίητων διοικητικών πιστώσεων που έχουν ήδη συσσωρευθεί στο τέλος του 2024·

β) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» ανήλθε σε 172,0 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 269 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 302,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 486,0 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί επιπλέον ότι, σύμφωνα με την έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Καθαρές αερομεταφορές», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 99,9 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 84,4 % για τις πιστώσεις πληρωμών (εξαιρουμένων των μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων) · σημειώνει ότι το χαμηλότερο ποσοστό πληρωμών της τάξης του 84,4 % οφειλόταν κυρίως στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν αλλά δεν είχαν ακόμη τιμολογηθεί και στην εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες του 2025· αναγνωρίζει τον συνολικά ικανοποιητικό ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· τονίζει, ωστόσο, το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών που προορίζονται για δαπάνες υποδομής και λειτουργίας και του προϋπολογισμού πληρωμών του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», το οποίο ανήλθε μόλις σε 67 % και 52 % αντίστοιχα το 2024· σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» εφαρμόζει πιλοτικά το νέο δημοσιονομικό, λογιστικό και χρηματοοικονομικό σύστημα (SUMMA) της Επιτροπής, το οποίο δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργικό· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την κοινή επιχείρηση να διασφαλίσει την αξιοπιστία των δεδομένων μέσω κατάλληλης χειροκίνητης επεξεργασίας και πρόσθετων ελέγχων επαλήθευσης, όπου απαιτείται·

γ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» ανήλθε σε 269,8 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 223,2 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 205,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 225,9 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 65,6 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 94,6 % για τις πιστώσεις πληρωμών· τονίζει τα χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών που προορίζονται για επιχειρησιακές δαπάνες, τα οποία ανήλθαν σε 64,5 %· σημειώνει την εξήγηση της κοινής επιχείρησης και την καλεί γενικά να διασφαλίσει υγιή ρυθμό εκτέλεσης για κάθε τμήμα του προϋπολογισμού της·

δ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» ανήλθε σε 215,1 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 268,9 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 150,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 327,8 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί, επιπλέον, ότι, σύμφωνα με την έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Καθαρό υδρογόνο», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 98 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 84,3 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπήρχαν σοβαρά ζητήματα που να σχετίζονται με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· τονίζει, ωστόσο, το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών που προορίζονται για τις δαπάνες υποδομής και λειτουργίας του, το οποίο ανήλθε μόλις σε 58,2 %· σημειώνει τις εξηγήσεις της κοινής επιχείρησης· υποστηρίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, κατά τον σχεδιασμό του οικείου προϋπολογισμού διοικητικών πληρωμών για το 2027, η κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» θα πρέπει προδραστικά να λάβει υπόψη τον όγκο των αχρησιμοποίητων διοικητικών πιστώσεων που είχαν ήδη συσσωρεύσει στο τέλος του 2024·

ε) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα»» ανήλθε σε 1 062,8 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 835,7 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 724,4 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 518,4 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί, επιπλέον, ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Μικροκυκλώματα», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 99 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 67 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα ζητήματα, ιδίως το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών που προορίζονται για επιχειρησιακές δαπάνες, το οποίο ανήλθε σε ποσοστό εκτέλεσης 67 %, ενώ οι πληρωμές στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» είναι ιδιαίτερα χαμηλές, στο 6 %· σημειώνει την εξήγηση της κοινής επιχείρησης, αλλά εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το συνεχώς χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης και καλεί γενικά την κοινή επιχείρηση να διασφαλίσει έναν υγιή ρυθμό εκτέλεσης για κάθε τμήμα του προϋπολογισμού της·

στ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» ανήλθε σε 222,9 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 227,4 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 191,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 137,4 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 96 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 82 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπήρχαν σοβαρά ζητήματα που να σχετίζονται με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού·

ζ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι»» ανήλθε σε 114,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 102,6 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 120,8 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 120,3 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 70 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 64 % για τις πιστώσεις πληρωμών· αναγνωρίζει ότι το ποσοστό εκτέλεσης του ενεργού επιχειρησιακού προϋπολογισμού της EU-Rail για το 2024 ανήλθε σε 99,9 % όσον αφορά τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 87,9 % όσον αφορά τις πιστώσεις πληρωμών· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για το συνολικά χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης· σημειώνει την εξήγηση της κοινής επιχείρησης για τα χαμηλά αυτά ποσοστά, σχετικά με την ανάγκη διατήρησης ενός προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση του δεύτερου κύματος έργων σε εμβληματικούς τομείς, των οποίων οι συμφωνίες επιχορήγησης θα υπογραφούν το 2026· καλεί την κοινή επιχείρηση να διασφαλίσει υγιή ρυθμό εκτέλεσης για κάθε τμήμα του προϋπολογισμού της· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί η στήριξη προς την κοινή επιχείρηση και να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση των δραστηριοτήτων της, δεδομένων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των σιδηροδρόμων όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιδόσεις, τη χρήση της γης, την κατανάλωση ενέργειας και την ασφάλεια·

η) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων ανήλθε σε 307,1 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 1 136 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 347,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 1 058 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 72 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 59 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα που σχετίζονται με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· ειδικότερα, τονίζει το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών που προορίζονται για επιχειρησιακές δαπάνες, το οποίο ανήλθε σε 59 %· σημειώνει την εξήγηση της κοινής επιχείρησης· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το ποσοστό εκτέλεσης των πληρωμών επιχορηγήσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μειώθηκε σε 27 % το 2024 (σε σύγκριση με 36 % το 2023), κυρίως λόγω καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση των εκ των προτέρων τεχνικών και δημοσιονομικών ελέγχων των εκθέσεων των δικαιούχων· υπογραμμίζει επίσης το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών του που προορίζονται για διοικητικές δαπάνες, το οποίο ανήλθε σε 61 %· σημειώνει τις εξηγήσεις που παρείχε η κοινή επιχείρηση στις γραπτές απαντήσεις της στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου· λαμβάνει υπόψη τις πρόσθετες πληροφορίες που υπέβαλε η κοινή επιχείρηση κατά την ακρόασή της ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού και την καλεί γενικά να διασφαλίσει έναν υγιή ρυθμό εκτέλεσης για κάθε τμήμα του προϋπολογισμού της·

θ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες»» ανήλθε σε 132,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 134,7 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 132,8 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 122,9 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί επιπλέον ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 99 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 96 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπήρχαν σοβαρά ζητήματα που να σχετίζονται με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· σημειώνει, ωστόσο, τα σχετικά χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού, και συγκεκριμένα των δαπανών υποδομών και λειτουργίας, τα οποία ανήλθαν στο 59 % των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και στο 66 % των πιστώσεων πληρωμών, και καλεί την κοινή επιχείρηση να διασφαλίσει την καλύτερη εκτέλεση του εν λόγω μέρους του διοικητικού προϋπολογισμού της·

ι) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» ανήλθε σε 224,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 136,4 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 80,3 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 2,2 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινής επιχείρησης «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 98 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 96 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπήρχαν σοβαρά ζητήματα σχετικά με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· σημειώνει, ωστόσο, το χαμηλό ποσοστό πιστώσεων πληρωμών για μέρος του διοικητικού

προϋπολογισμού της, και συγκεκριμένα για τις δαπάνες υποδομών και λειτουργίας, το οποίο ανήλθε μόλις σε 37 % των πιστώσεων πληρωμών· σημειώνει τις εξηγήσεις της κοινής επιχείρησης και την καλεί, κατά τον σχεδιασμό του προϋπολογισμού διοικητικών πληρωμών της για το 2027, να λάβει μέτρα για να διασφαλίσει την καλύτερη εκτέλεση αυτού του μέρους του διοικητικού προϋπολογισμού της, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας προορατικά υπόψη τον όγκο των αχρησιμοποίητων διοικητικών πιστώσεων που είχαν ήδη συσσωρευθεί έως το τέλος του 2024·

ια) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας» ανήλθε σε 313,3 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 101,6 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών· κατανοεί, επιπλέον, ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για την περίοδο μεταξύ της 24ης Σεπτεμβρίου 2024, όταν η κοινή επιχείρηση απέκτησε οικονομική αυτονομία, έως το τέλος του 2024, το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ανήλθε σε 90,5 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 82 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν παρατηρήθηκαν σημαντικά ζητήματα σχετικά με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού· σημειώνει, ωστόσο, το χαμηλό ποσοστό πιστώσεων πληρωμών για μέρος του διοικητικού προϋπολογισμού της, και συγκεκριμένα για το τμήμα για τα κτίρια, τις ΤΠ και άλλα, το οποίο ανήλθε μόλις στο 27,1 % των πιστώσεων πληρωμών· σημειώνει τις εξηγήσεις της κοινής επιχείρησης και την καλεί να διασφαλίσει την καλύτερη εκτέλεση του εν λόγω μέρους του διοικητικού προϋπολογισμού της·

ιβ) ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το 2024 για την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη ανήλθε σε 811,8 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων έναντι 807 εκατομμυρίων EUR το 2023 και σε 693,7 εκατομμύρια EUR σε πιστώσεις πληρωμών έναντι 631,5 εκατομμυρίων EUR το 2023· κατανοεί επιπλέον ότι, σύμφωνα με την έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2024 ανήλθε σε 92 % για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και 93 % για τις πιστώσεις πληρωμών, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπήρχαν πλέον σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με τον ρυθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε σύγκριση με το ποσοστό εκτέλεσης του 73 % το 2023 για πιστώσεις πληρωμών· σημειώνει τη βελτίωση του ποσοστού εκτέλεσης των επιχειρησιακών δαπανών, το οποίο ανήλθε σε 92 % όσον αφορά τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και σε 93 % όσον αφορά τις πιστώσεις πληρωμών σε σύγκριση με το 2023, όταν το ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων που προορίζονταν για επιχειρησιακές δαπάνες ήταν 70 %·

21. υπογραμμίζει την ανάγκη όλες οι κοινές επιχειρήσεις να ενισχύσουν τους εσωτερικούς δημοσιονομικούς ελέγχους και τα πλαίσια διαφάνειας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κονδύλια διατίθενται αποτελεσματικά και σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης·

22. συμμερίζεται τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη σταθερά χαμηλή χρήση πιστώσεων από ορισμένες κοινές επιχειρήσεις κατά την εκτέλεση των επιχειρησιακών και διοικητικών προϋπολογισμών τους· καλεί τις ενδιαφερόμενες κοινές επιχειρήσεις να επισπεύσουν την έγκριση και την αποτελεσματική εφαρμογή διορθωτικών μέτρων σε πλήρη συμμόρφωση με τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να αποφευχθεί η επανάληψη αυτών των ελλείψεων που εντοπίστηκαν· τονίζει ότι η συσσώρευση αχρησιμοποίητων πιστώσεων δημιουργεί ταμειακά πλεονάσματα που δεν μπορούν να ανακατανεμηθούν σε άλλες δραστηριότητες και προγράμματα της Ένωσης· θεωρεί ότι τα διαρκώς αυξανόμενα ταμειακά πλεονάσματα αντικατοπτρίζουν αδυναμίες όσον αφορά τον δημοσιονομικό ρεαλισμό και την ικανότητα υλοποίησης προγραμμάτων· καλεί την Επιτροπή να απαιτήσει ένα ετήσιο σχέδιο για τη μείωση των πλεονασμάτων για τις κοινές επιχειρήσεις με συνεχιζόμενα πλεονάσματα, συμπεριλαμβανομένων μετρήσιμων οροσήμων και σαφούς σύνδεσης με παράγοντες καθυστερημένης υλοποίησης· εκφράζει ιδιαίτερη ανησυχία όσον αφορά τα ακόλουθα:

α) το γεγονός ότι το ταμειακό πλεόνασμα της κοινής επιχείρησης «Μικροκυκλώματα» αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του 2024 φθάνοντας τα 479 εκατομμύρια EUR στο τέλος του έτους, έναντι 438 εκατομμυρίων EUR στο τέλος του 2023· σημειώνει την εξήγηση της κοινής επιχείρησης· επαναλαμβάνει, ωστόσο, την έκκλησή του προς την κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» να αποφύγει την επανάληψη παρόμοιων καταστάσεων και εκφράζει την ικανοποίησή του για τους φιλόδοξους στόχους που ανακοίνωσε η κοινή επιχείρηση να διορθώσει το εν λόγω ζήτημα για το 2025·

β) το γεγονός ότι το ταμειακό πλεόνασμα της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων επίσης αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του 2024 φθάνοντας τα 904,7 εκατομμύρια EUR στο τέλος του έτους, έναντι 840,7 εκατομμυρίων EUR στο τέλος του 2023· σημειώνει τα διορθωτικά μέτρα των οποίων η εφαρμογή ξεκίνησε το 2024· επαναλαμβάνει, ωστόσο, την έκκλησή του προς την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων να βελτιστοποιήσει τις προσπάθειές της για να αποφύγει την επανάληψη παρόμοιων καταστάσεων·

23. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σημαντική μείωση του συσσωρευμένου ταμειακού πλεονάσματος της κοινής επιχείρησης «Καθαρές αερομεταφορές» από 237 εκατομμύρια EUR στο τέλος του 2023 σε 105 εκατομμύρια EUR στο τέλος του 2024, ποσό που συνιστά μείωση κατά 56 %· σημειώνει την εξήγηση ότι το εναπομένον πλεόνασμα είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί η κάλυψη των αναγκών πληρωμών για τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2025· θεωρεί ότι η εξέλιξη αυτή αποτελεί θετικό βήμα προς τη βελτίωση του δημοσιονομικού σχεδιασμού και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού· επισημαίνει ότι η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει καλό παράδειγμα για άλλες κοινές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις·

24. συμμερίζεται τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στις εισφορές των μελών σε ορισμένες κοινές επιχειρήσεις, ιδίως λόγω του κινδύνου ορισμένες κοινές επιχειρήσεις να μην επιτύχουν τους στόχους για τις εισφορές τους· καλεί τις ενδιαφερόμενες κοινές επιχειρήσεις να συνεχίσουν να εφαρμόζουν μέτρα για την πρόληψη τέτοιων καταστάσεων στο μέλλον· υπενθυμίζει ότι η επίτευξη των στόχων ως προς τις εισφορές αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση των ενδιαφερόμενων κοινών επιχειρήσεων και ότι η μη επίτευξη των στόχων ως προς τις εισφορές αντιβαίνει στη θεμελιώδη ιδέα των κοινών επιχειρήσεων· εκφράζει, ειδικότερα, την ανησυχία του για τα ακόλουθα:

α) την κατάσταση της κοινής επιχείρησης «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3», όπου η επιχειρησιακή συνεισφορά του μέλους της Eurocontrol ανήλθε μόλις στο 70 % του στόχου, με αποτέλεσμα η κοινή επιχείρηση να μην έχει στη διάθεσή της τις προγραμματισμένες συνεισφορές για την πλήρη υλοποίηση του μέρους που της αντιστοιχεί στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020»· σημειώνει ότι οι εισφορές του Eurocontrol ήταν επίσης χαμηλότερες από τον στόχο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για το 2024, φθάνοντας μόλις το 16 % του στόχου των 500 εκατομμυρίων EUR· επαναλαμβάνει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» θα πρέπει να συνεργαστεί με τον Eurocontrol για την αύξηση των εισφορών του και την παρακολούθηση της προόδου σε ετήσια βάση·

β) την κατάσταση της κοινής επιχείρησης «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», όπου στο τέλος του 2024 το επίπεδο των συνεισφορών σε χρήμα των συνεισφερόντων εταίρων ήταν πολύ χαμηλό, ανερχόμενο σε 15,6 εκατομμύρια EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 4 % του στόχου των 400 εκατομμυρίων EUR· σημειώνει ότι η τρέχουσα έλλειψη συνεισφορών ενδέχεται να μειώσει σημαντικά το αποτέλεσμα μόχλευσης των δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του προγράμματός της· επαναλαμβάνει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» θα πρέπει να καταρτίσει ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για τον εντοπισμό και την προσέλκυση πρόσθετων συνεισφερόντων εταίρων από την Ευρώπη και πέραν αυτής, με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητάς της στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, την εξασφάλιση περαιτέρω χρηματοδοτικών συνεισφορών και τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων του προγράμματός της·

γ) την κατάσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, η οποία δεν βελτιώθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και για την οποία οι συνεισφορές από ιδιωτικά μέλη στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» στο τέλος του 2024 παρέμειναν αμετάβλητες στο 0,3 % του στόχου των 900 εκατομμυρίων EUR για το ΠΔΠ 2021-2027· τονίζει για άλλη μια φορά ότι η επίτευξη των στόχων για τις συνεισφορές θα πρέπει να θεωρείται καθήκον της κοινής επιχείρησης· επαναλαμβάνει τη σύσταση του προηγούμενου έτους σύμφωνα με την οποία η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων θα πρέπει να συνεργαστεί στενά με την Επιτροπή στη διαδικασία επαναξιολόγησης του τρέχοντος στόχου για τις συνεισφορές των ιδιωτικών μελών στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη», προκειμένου να διασφαλιστεί η σκοπιμότητά του· καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει τον τρέχοντα στόχο και εκφράζει την ικανοποίησή του για την εν εξελίξει διαδικασία στο πλαίσιο αυτό·

Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί

25. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν επισήμανε στην έκθεσή του για το 2024 συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς· τονίζει, ωστόσο, τη σημασία των δημόσιων συμβάσεων ως εργαλείου για την προώθηση στόχων πολιτικής, όπως η στρατηγική αυτονομία, η καινοτομία, το περιβαλλοντικό και κοινωνικό θεματολόγιο, ο ανταγωνισμός και η ασφάλεια δικαίου· ενθαρρύνει τις κοινές επιχειρήσεις να ενισχύσουν στις δημόσιες συμβάσεις τους τη συμπερίληψη στρατηγικών κριτηρίων σχετικά με την κοινωνική ευθύνη, τη βιωσιμότητα του κύκλου ζωής, την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ευρωστία της κυβερνοασφάλειας, την ανθεκτικότητα και την ικανότητα καινοτομίας· συγχαίρει ορισμένες κοινές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν ήδη τέτοιες πρακτικές (π.χ. την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, η οποία το 2024 συμπεριέλαβε απαιτήσεις βιωσιμότητας σε περισσότερο από το 50 % των δημόσιων συμβάσεών της)·

26. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις διατομεακές πρωτοβουλίες μεταξύ των κοινών επιχειρήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και της διαχείρισης συμβάσεων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος και χρήσης, οι οποίες προώθησαν την οικονομικά αποδοτική χρήση των πόρων που έχουν στη διάθεσή τους και αύξησαν τη διαπραγματευτική τους ισχύ·

27. καλεί όλες τις κοινές επιχειρήσεις να ενισχύσουν τις δράσεις τους για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα επίπεδα, με σκοπό την ενσωμάτωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις, τις επιχορηγήσεις και τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών σύμφωνα με τις αρχές της αξιοκρατίας, της αριστείας και των ίσων ευκαιριών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι επιδόσεις λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις αποφάσεις επιλογής και χρηματοδότησης·

28. παροτρύνει όλες τις κοινές επιχειρήσεις να ενσωματώσουν τη γεωγραφική ισορροπία σε όλες τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και επιχορηγήσεων, διατηρώντας παράλληλα τον ανταγωνισμό, την ποιότητα και την αριστεία, και να αιτιολογήσουν δεόντως τις περιπτώσεις στις οποίες δεν επιτυγχάνεται επαρκής κατανομή· ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες με χαμηλότερα επίπεδα εισοδήματος ή περιορισμένη ικανότητα καινοτομίας, προκειμένου να υποστηριχθούν αυτές οι περιοχές και να διασφαλιστεί ότι οι κοινές επιχειρήσεις συμβάλλουν στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η τεχνολογική και η ενεργειακή μετάβαση πραγματοποιούνται με δίκαιο και ισότιμο τρόπο και διατηρώντας την περιφερειακή συνοχή· τονίζει ότι η χρηματοδότηση θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, με ιδιαίτερη προσοχή στις ΜΜΕ·

29. τονίζει την ανάγκη για δίκαιη και ισότιμη γεωγραφική κατανομή της χρηματοδότησης των κοινών επιχειρήσεων, με ιδιαίτερη προσοχή στις περιφέρειες με χαμηλότερη ικανότητα καινοτομίας και στις ΜΜΕ, διατηρώντας παράλληλα τον ανοικτό ανταγωνισμό και διασφαλίζοντας ότι τα χρηματοδοτούμενα έργα αποφέρουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία·

Ευημερία του προσωπικού, προσλήψεις και ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων

30. εκφράζει την ανησυχία του για την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τη στελέχωση στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, ιδίως λόγω του αργού ρυθμού των προσλήψεων, και καλεί την κοινή επιχείρηση να εξορθολογίσει τις διαδικασίες της προκειμένου να διασφαλιστεί άμεσα η πλήρωση όλων των κενών θέσεων·

31. λαμβάνει υπόψη την αντιληπτή δυσαρέσκεια μεταξύ του προσωπικού της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, όπως αποκαλύφθηκε από πρόσφατη έρευνα προσωπικού, και τις επιπτώσεις της για την ευημερία του προσωπικού· τονίζει ότι τα μέλη του προσωπικού θα πρέπει να είναι σε θέση να εργάζονται σε ένα σωματικά και ψυχολογικά ασφαλές περιβάλλον· υπογραμμίζει περαιτέρω τη σημασία της διατήρησης των θεσμικών γνώσεων· στο πλαίσιο αυτό, σημειώνει με λύπη τη συνεχιζόμενη υψηλή εξάρτηση της κοινής επιχείρησης από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών· καλεί την κοινή επιχείρηση να λάβει άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων·

32. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για μια συνεκτική, διαφανή και δίκαιη πολιτική στελέχωσης σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις, η οποία θα διασφαλίζει συμπεριληπτικές συνθήκες εργασίας, εξέλιξη της σταδιοδρομίας, ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και στήριξη της ψυχικής υγείας· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη χρήση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας και επισημαίνει ότι θα πρέπει να αποσκοπεί στη διασφάλιση οργανωτικής ευελιξίας που θα καλύπτει τις ανάγκες στελέχωσης των κοινών επιχειρήσεων· ζητεί επιτακτικά να βελτιωθεί η ικανότητα προσέλκυσης ταλέντων υψηλής εξειδίκευσης, με παράλληλη διασφάλιση αξιοπρεπών και σταθερών συνθηκών εργασίας και προώθηση της διαφανούς εσωτερικής επαγγελματικής ανέλιξης·

33. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο των κοινών επιχειρήσεων όσον αφορά τη βελτίωση της ποιότητας και της προσβασιμότητας των δεδομένων σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και τη γεωγραφική κατανομή μεταξύ του προσωπικού και των δομών διακυβέρνησης· επισημαίνει ότι η βελτίωση των δεδομένων ενισχύει τη λογοδοσία και καθιστά δυνατή την ανάληψη πιο στοχευμένων δράσεων για την προώθηση της πολυμορφίας, τη διασφάλιση της δίκαιης εκπροσώπησης των μελών και τη στήριξη ενός υγιούς και παραγωγικού εργασιακού περιβάλλοντος σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις·

34. καλεί όλες τις κοινές επιχειρήσεις να ενθαρρύνουν την ισόρροπη εκπροσώπηση σε διευθυντικές θέσεις και σε θέσεις λήψης αποφάσεων, με πλήρη σεβασμό των διαδικασιών επιλογής βάσει ικανοτήτων, και να παρακολουθούν την πρόοδο με αναλογικό και διαφανή τρόπο· τονίζει ότι είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν τα μισθολογικά χάσματα και να προωθηθούν ίσες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, τις θετικές εξελίξεις στην κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, όπου το 72,5 % του προσωπικού είναι γυναίκες και το 27,5 % άνδρες και όπου το 40 % της διευρυμένης ομάδας διοίκησης είναι άνδρες και το 60 % γυναίκες·

35. υπογραμμίζει ότι οι κοινές επιχειρήσεις διασφαλίζουν ότι τα χρηματοδοτούμενα έργα συμμορφώνονται με τα ισχύοντα κοινωνικά και εργασιακά πρότυπα, συμβάλλουν στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση υψηλής ποιότητας στην Ένωση και ότι ευθυγραμμίζονται με τις αρχές της δίκαιης μετάβασης·

36. παροτρύνει τις κοινές επιχειρήσεις να αναπτύξουν διαρθρωμένη συνεργασία με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, προκειμένου να βελτιωθεί η προσέγγιση των νέων αποφοίτων και να ενισχυθούν οι μελλοντικές προσλήψεις· ενθαρρύνει περαιτέρω τις κοινές επιχειρήσεις να προωθήσουν την πανεπιστημιακή, ερευνητική και επαγγελματική κινητικότητα και να θεσπίσουν μέτρα που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, ιδίως των νέων εργαζομένων, των μηχανικών και των ερευνητών, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης επενδυτικών έργων στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση στον χώρο εργασίας, ώστε να διασφαλιστεί η βιώσιμη καινοτομία, η συνέχεια του εργατικού δυναμικού και η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας·

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

37. εκφράζει την ικανοποίησή του για το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά την εξέταση των επιχειρησιακών δαπανών των κοινών επιχειρήσεων έρευνας και καινοτομίας, οι οποίες περιλάμβαναν δείγμα 33 τυχαία επιλεγμένων πράξεων συμφωνιών επιχορήγησης από το 2024 (ενδιάμεσες ή τελικές πληρωμές και εκκαθαρίσεις προκαταβολών) σε επίπεδο τελικών δικαιούχων· εκφράζει την ανησυχία του για τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής, η οποία έδειξε ότι υπήρχαν επίμονα συστηματικά σφάλματα· σημειώνει ότι τα σφάλματα αυτά αφορούν κυρίως εσφαλμένες δηλώσεις δαπανών

προσωπικού από τους δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων του υπολογισμού των ωρομισθίων ή των ημερομισθίων, της συμπερίληψης έμμεσων δαπανών στις μοναδιαίες δαπάνες, της δήλωσης δαπανών υπεργολαβίας ως δαπανών προσωπικού, και της συμπερίληψης μη επιλέξιμων δαπανών εξοπλισμού· καλεί τις κοινές επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν αυτές τις ελλείψεις· καλεί την Επιτροπή και την Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου να παράσχουν στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή ενοποιημένη ανάλυση των βαθύτερων αιτίων των επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων κόστους προσωπικού σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις, και να υποστηρίξουν την εναρμονισμένη προληπτική καθοδήγηση, στοχευμένους εκ των προτέρων ελέγχους για δικαιούχους υψηλού κινδύνου και δημοσιονομικές διορθώσεις όταν εντοπίζονται παρόμοια σφάλματα·

38. εκφράζει την ικανοποίησή του για το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά την εξέταση των δαπανών της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, η οποία περιλάμβανε δείγμα 30 τυχαίων πράξεων· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε μια περίπτωση κατά την οποία μια ουσιαστική τροποποίηση δύο συμβάσεων ακινήτων δεν αντιμετωπίστηκε με νέα διαδικασία σύναψης συμβάσεων· καλεί την Ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη να διασφαλίσει ότι οι ουσιώδεις τροποποιήσεις των συμβάσεων οδηγούν συστηματικά σε επαναξιολόγηση των δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της νομικής επανεξέτασης και της δημοσίευσης σαφούς αιτιολόγησης, και να υποβάλει έκθεση στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί·

39. εκφράζει την ανησυχία του για τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, έως τον Δεκέμβριο του 2024, μόνο τέσσερις κοινές επιχειρήσεις (κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι», κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές», κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» και κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα») είχαν ολοκληρώσει ένα πλαίσιο ελέγχου βάσει κινδύνου για τις πληρωμές επιχορηγήσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», παρά την αναμενόμενη αύξηση των εν λόγω πληρωμών· υπενθυμίζει ότι ένα ισχυρό, συστηματικό και κεντρικό πλαίσιο ελέγχου βάσει κινδύνου είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση εκ των προτέρων ελέγχων των δικαιούχων υψηλού κινδύνου, αποτελεσματικής παρακολούθησης των πορισμάτων του ελέγχου και αξιόπιστων δηλώσεων αξιοπιστίας των διευθυντών· τονίζει ότι οι εργασίες λογιστικού και άλλου ελέγχου θα πρέπει να επικεντρώνονται σε τομείς υψηλότερου οικονομικού κινδύνου και κινδύνου επιδόσεων, ενώ οι επαναλαμβανόμενες συναλλαγές χαμηλού κινδύνου θα πρέπει να επωφελούνται από απλουστευμένες μεθόδους επαλήθευσης· υπογραμμίζει ότι μια τέτοια προσέγγιση μπορεί να βελτιώσει τη βεβαιότητα και να μειώσει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους και τα συμμετέχοντα κράτη· καλεί όλες τις υπόλοιπες κοινές επιχειρήσεις να οριστικοποιήσουν και να εφαρμόσουν ένα πλαίσιο ελέγχου βάσει κινδύνου για τις πληρωμές επιχορηγήσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη»/«Ψηφιακή Ευρώπη», το οποίο θα περιλαμβάνει: i) σαφή βαθμονόμηση κινδύνου των δικαιούχων και των έργων, ii) εντατικοποίηση της εκ των προτέρων επαλήθευσης για περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, iii) συστηματική ανατροφοδότηση με τα αποτελέσματα των κατασταλτικών ελέγχων στον μελλοντικό σχεδιασμό των ελέγχων και iv) συνεπή υποβολή εκθέσεων στη δήλωση αξιοπιστίας του εκτελεστικού διευθυντή·

40. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το σύστημα διαχείρισης κινδύνου της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη δεν αντικατοπτρίζει επαρκώς τους σημαντικούς κινδύνους που προκύπτουν από την αναθεώρηση των βάσεων αναφοράς του ITER το 2024, συμπεριλαμβανομένων των οριζόντιων επιπτώσεων στους ανθρώπινους πόρους· σημειώνει ότι το εργαλείο διαχείρισης κινδύνων ΤΠ της κοινής επιχείρησης δεν διαθέτει πλήρεις και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων της επίπτωσης, της πιθανότητας εμφάνισης και του δημοσιονομικού αντικτύπου, γεγονός που υπονομεύει τη λήψη αποφάσεων της διοίκησης και της ικανότητάς της να ποσοτικοποιεί την έκθεση και να υιοθετεί αποτελεσματικά μέτρα μετριασμού· καλεί την κοινή επιχείρηση να αντιμετωπίσει τα εν λόγω ζητήματα με την έγκαιρη εφαρμογή κατάλληλων μέτρων·

Απάτες, δεοντολογία και συγκρούσεις συμφερόντων

41. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι κανένα από τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το έτος 2024 δεν απαιτούσε την κοινοποίηση εικαζόμενης απάτης στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ή στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία·

42. σημειώνει τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι κοινές επιχειρήσεις σχετικά με τις δραστηριότητές τους που σχετίζονται με την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης· καλεί τις κοινές επιχειρήσεις να ενισχύσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών με την OLAF και, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, συμπεριλαμβανομένης της συστηματικής παραπομπής εικαζόμενων περιπτώσεων απάτης· να ενισχύσουν τους εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους στη διαχείριση των επιχορηγήσεων, στις δηλώσεις δαπανών, στις δημόσιες συμβάσεις και στην επαλήθευση των παραδοτέων· να εφαρμόζουν διορθωτικά μέτρα και δημοσιονομικές διορθώσεις με συνέπεια και χωρίς καθυστέρηση, ενσωματώνοντας τα διδάγματα που αντλήθηκαν σε μελλοντικές διαδικασίες· και να υποβάλλουν ετήσιες, αξιόπιστες εκθέσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων καταπολέμησης της απάτης, υποστηριζόμενες από σαφείς ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες·

43. σημειώνει ότι οι κοινές επιχειρήσεις διαχειρίζονται 38,5 δισεκατομμύρια EUR για την περίοδο 2021-2027, ποσό υπερδιπλάσιο του ποσού που διαχειρίστηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο, και τονίζει ότι οι εν λόγω σημαντικοί πόροι απαιτούν αυστηρή παρακολούθηση των αποτελεσμάτων προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική αποδοτικότητα· καλεί τις κοινές επιχειρήσεις να εγκρίνουν ένα κοινό πλαίσιο για τη μέτρηση των επιδόσεων και του αντικτύπου, διασφαλίζοντας την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα πέραν της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες· τονίζει ότι η αποτελεσματική εποπτεία των επιδόσεων πρέπει να συμπληρώνεται από ισχυρή διαφάνεια των δραστηριοτήτων των κοινών

επιχειρήσεων και από διασφαλίσεις όσον αφορά τη σύγκρουση συμφερόντων για τα μέλη των διοικητικών οργάνων τους· στο πλαίσιο αυτό, ζητεί επιτακτικά τη συστηματική δημοσίευση των δηλώσεων συμφερόντων των μελών των διοικητικών οργάνων, οι οποίες θα καλύπτουν οικονομικούς, επαγγελματικούς ή προσωπικούς δεσμούς με οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την κοινή επιχείρηση· ζητεί μια περίοδο αναμονής για το ανώτερο προσωπικό πριν από την ανάληψη νέων θέσεων σε υποστηριζόμενους οργανισμούς και απαιτεί από τις επιστημονικές επιτροπές, τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης να υπογράφουν δεόντως δηλώσεις σχετικά με την απουσία σύγκρουσης συμφερόντων·

Θέματα που προκαλούν ανησυχία σχετικά με την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη και την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων

44. επισημαίνει ότι, εκτός από τα ζητήματα που προσδιορίζονται ανωτέρω, τα ακόλουθα ειδικά θέματα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη και την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων χρήζουν αυξημένης προσοχής·

45. αναγνωρίζει ότι το ITER είναι ένα έργο πρωτοφανούς κλίμακας και φιλοδοξίας, με τη συμμετοχή 35 διεθνών εταίρων, στο οποίο η Ένωση, ως φορέας υποδοχής και μεγαλύτερος συνεισφέρων, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην προώθηση του μακροπρόθεσμου ενεργειακού οράματος και της επιστημονικής ηγεσίας της Ευρώπης· υπογραμμίζει ότι, τον Ιούνιο του 2024, ο οργανισμός ITER υπέβαλε αναθεωρημένο σχέδιο έργου στο συμβούλιο του ITER, εισάγοντας νέες βάσεις αναφοράς προς αντικατάσταση εκείνων που εγκρίθηκαν το 2016, αναβάλλοντας το τέλος της φάσης συναρμολόγησης από το 2025 (πρώτο πλάσμα) στο 2035 (έναρξη των ερευνητικών δραστηριοτήτων) και παρατείνοντας τη συνολική ολοκλήρωση του έργου από το 2042 στο 2059· σημειώνει, ως εκ τούτου, ότι οι υποχρεώσεις παράδοσης της κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη αυξάνονται από 21,6 δισεκατομμύρια EUR σε 25,8 δισεκατομμύρια EUR σε τιμές 2024, γεγονός που συνεπάγεται πρόσθετες συνεισφορές ύψους 4,2 δισεκατομμυρίων EUR από την Ευρατόμ και τη Γαλλία στον επιχειρησιακό προϋπολογισμό της κοινής επιχείρησης· σημειώνει με ανησυχία ότι η εκτιμώμενη αύξηση του κόστους που προκύπτει από τις αναθεωρημένες βάσεις αναφοράς του ITER που πρότεινε ο ITER-IO τον Ιούλιο του 2024 δεν έχει εγκριθεί ακόμη επίσημα από το συμβούλιο του ITER· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι, προκειμένου να διατηρηθεί η ηγετική θέση της Ένωσης στην έρευνα στον τομέα της σύντηξης, απαιτείται έγκαιρη και πλήρης επισημοποίηση και εφαρμογή των αναθεωρημένων βάσεων αναφοράς του ITER·

46. συμμερίζεται τις ανησυχίες που εξέφρασε το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι οι προτεινόμενες αναθεωρημένες βάσεις αναφοράς του ITER αυξάνουν σημαντικά την έκθεση της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη σε τεχνικούς, νομικούς και οικονομικούς κινδύνους· σημειώνει ότι η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του έργου μπορεί να υπονομευθεί από τις αυξήσεις του κόστους, τις συνεχιζόμενες καθυστερήσεις σε βασικά ορόσημα καθώς και από την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού από πρωτοβουλίες σύντηξης σε τρίτες χώρες, οι οποίες ενέχουν από κοινού τον κίνδυνο διάβρωσης της σημασίας και της ηγετικής θέσης του ITER· υπογραμμίζει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές νομικές αβεβαιότητες και αβεβαιότητες ως προς τη διακυβέρνηση, ιδίως η πιθανότητα τα μέλη να αρνηθούν να εγκρίνουν παράταση της συμφωνίας ITER πέραν του 2042, ή το γαλλικό διάταγμα περί φιλοξενίας να παύσει να ισχύει πριν από την έναρξη λειτουργίας του αντιδραστήρα, πιθανότητες που ενέχουν κινδύνους για τη νομική σαφήνεια και λογοδοσία· σημειώνει περαιτέρω με ανησυχία ότι η κλίμακα των τεχνικών τροποποιήσεων που προβλέπονται θα μπορούσε να έχει εκτεταμένες επιπτώσεις στην ικανότητα καινοτομίας και στην οικονομική βιωσιμότητα του έργου· πιστεύει ότι οι ανησυχίες αυτές επιδεινώνονται από τις αυξανόμενες οικονομικές πιέσεις, καθώς οι υψηλότερες συνεισφορές που απαιτούνται από την Ένωση και τη Γαλλία εγείρουν αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον η εν λόγω χρηματοδότηση μπορεί να διατηρηθεί στο πλαίσιο μελλοντικών ΠΔΠ ή από το κράτος υποδοχής· τονίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη για ισχυρό δημοσιονομικό σχεδιασμό, ισχυρή και συνεκτική διαχείριση, αυστηρή εποπτεία και σαφείς δείκτες επιδόσεων από την κοινή επιχείρηση, ενισχυμένη διαχείριση κινδύνων και συνεχείς βελτιώσεις στη λογοδοσία και τη διαφάνεια μεταξύ της κοινής επιχείρησης, του οργανισμού ITER και της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής της Ένωσης· υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθούν περαιτέρω ο έλεγχος του κόστους, η χρηματοδότηση βάσει οροσήμων και η ανεξάρτητη εποπτεία των επιδόσεων, και να αντιμετωπιστούν οι νομικές αβεβαιότητες μέσω δεσμευτικών υποχρεώσεων σχετικά με το πλαίσιο για την περίοδο μετά το 2042 και τις υποχρεώσεις του κράτους υποδοχής· τονίζει ότι, υπό το πρίσμα της κλίμακας, της διάρκειας και της κλιμάκωσης του κόστους του έργου ITER, η συνεχιζόμενη ενωσιακή χρηματοδότηση πρέπει να αξιολογείται όχι μόνο με βάση τεχνικά ορόσημα, αλλά και με βάση το κόστος ευκαιρίας και την κλιματική προσθετικότητα, προκειμένου να διασφαλίζεται η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και η στρατηγική αυτονομία·

47. τονίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με την οποία η ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη θα πρέπει να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων της, με την ενίσχυση του οικείου εργαλείου ΤΠ για τη διαχείριση κινδύνων, ώστε να διαθέτει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλους τους σχετικούς βασικούς κινδύνους που απορρέουν από τις γραμμές βάσης του 2024· τονίζει τη συνολική σημασία της στρατηγικής διακυβέρνησης της κοινής επιχείρησης για να διασφαλιστεί ότι ο ITER παραμένει επιστημονικά και οικονομικά σημαντικός μέσω της συστηματικής συγκριτικής αξιολόγησης της προόδου έναντι των παγκόσμιων ανταγωνιστών και της διαφύλαξης της ικανότητας καινοτομίας στο πλαίσιο ενός βιώσιμου μακροπρόθεσμου μοντέλου χρηματοδότησης· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι είναι αναγκαίο να αναδιαρθρωθεί η κοινή επιχείρηση και να γίνει ανακατανομή των ανθρώπινων πόρων, να μειωθεί η δυσανάλογη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, και να διασφαλιστεί καλύτερος σχεδιασμός και διαχείριση των πόρων σύμφωνα με το δεοντολογικό πλαίσιο της κοινής επιχείρησης·

48. επισημαίνει τις ειδικές ευαισθησίες που περιβάλλουν την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη υπό το πρίσμα της συνεχιζόμενης συμμετοχής της Ρωσίας, και σημειώνει τις εξηγήσεις που παρασχέθηκαν κατά τη διάρκεια της ακρόασης στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού του Κοινοβουλίου σχετικά με τις διασφαλίσεις που έχουν θεσπιστεί για τον μετριασμό των συναφών νομικών κινδύνων, των κινδύνων για την ασφάλεια και των στρατηγικών κινδύνων· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να επιδεικνύεται το υψηλότερο δυνατό επίπεδο επαγρύπνησης σε συνεργασία με διεθνείς εταίρους, όπως η Ρωσία, με πλήρη σεβασμό των ισχυόντων περιοριστικών μέτρων της Ένωσης·

49. εκφράζει εκ νέου την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη συμμετοχή της Ρωσίας στο έργο ITER· καλεί την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη να διασφαλίσει την αυστηρή και πλήρη επιβολή των κυρώσεων της Ένωσης κατά της Ρωσίας, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών στις δημόσιες συμβάσεις κατασκευαστικών στοιχείων για τις ευρωπαϊκές προμήθειες του ITER· παροτρύνει την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη να ελαχιστοποιήσει οποιαδήποτε απομένουσα εξάρτηση από τη Ρωσία και να αποφύγει τυχόν διμερείς επαφές και δεσμεύσεις με αυτήν που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα στρατηγικά συμφέροντα και τις αξίες της Ένωσης· σημειώνει με ικανοποίηση το γεγονός ότι η Ρωσία δεν έχει αναλάβει την προεδρία του συμβουλίου του ITER τα τελευταία δύο έτη, ενώ όφειλε σύμφωνα με την αρχή της εκ περιτροπής άσκησης της προεδρίας· σημειώνει με ικανοποίηση ότι οι κανόνες διανοητικής ιδιοκτησίας στη συμφωνία ITER εγγυώνται ότι το έργο διαθέτει όλους τους διανοητικούς πόρους που χρειάζεται για την επιτυχή ανάπτυξη και λειτουργία του, διασφαλίζοντας πλήρη ανεξαρτησία από τα ρωσικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας· σημειώνει ότι η Ρωσία έχει εκπληρώσει όλες τις συνεισφορές της σε είδος στο πλαίσιο της συμφωνίας ITER· τονίζει ότι οι δραστηριότητες των κοινών επιχειρήσεων της Ένωσης θα πρέπει να συμβάλλουν στη διαφοροποίηση των αλυσίδων εφοδιασμού για την επίτευξη πλήρους τεχνολογικής κυριαρχίας·

50. τονίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με την οποία η ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη θα πρέπει να ενισχύσει το σύστημα διαχείρισης κινδύνων της, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους οριζόντιους κινδύνους που απορρέουν από τις βάσεις αναφοράς του 2024·

51. επαναλαμβάνει τη βαθιά ανησυχία του για τις ακόλουθες ελλείψεις στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη:

α) η πρόσφατη έρευνα σφυγμομέτρησης μεταξύ του προσωπικού αποκάλυψε την αντίληψη για την ύπαρξη εκτεταμένων διαπροσωπικών συγκρούσεων (77 % των ερωτηθέντων), της ψυχολογικής βίας (9,9 % των ερωτηθέντων), της σεξουαλικής παρενόχλησης (7,3 % των ερωτηθέντων) και της σωματικής βίας (4,7 % των ερωτηθέντων)· καλεί την κοινή επιχείρηση να λάβει σοβαρά υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας και να δώσει αμέσως συνέχεια με συγκεκριμένες δράσεις για την αντιμετώπιση της κατάστασης· τονίζει τη σημασία της ευημερίας του προσωπικού·

β) τη συνεχιζόμενη εξάρτηση της κοινής επιχείρησης από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών με 313 εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών και 438 μόνιμους υπαλλήλους το 2024· εκφράζει την ικανοποίησή του για τα μέτρα που ενέκρινε η κοινή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων της έγκρισης το 2024 μιας πολιτικής που διέπει τον καθορισμό, τον σχεδιασμό και τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, καθώς και της απόφασης του 2025 για τη συγκέντρωση του συντονισμού και της διαχείρισής τους, τα οποία βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της υλοποίησης· καλεί την κοινή επιχείρηση να συνεχίσει να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της·

52. επαναλαμβάνει τις ανησυχίες του για την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις προσλήψεις στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, η οποία έλαβε 39 πρόσθετες θέσεις προς πρόσληψη έως το τέλος του οικονομικού έτους 2023 με σκοπό την εκτέλεση των σημαντικών κονδυλίων που ελήφθησαν στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ, ωστόσο, στο τέλος του 2024, 14 από τις 39 θέσεις ήταν ακόμη κενές· καλεί την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων να λάβει μέτρα για την επίτευξη του στόχου της όσον αφορά τις προσλήψεις το συντομότερο δυνατόν, καθώς ενδέχεται να μην είναι σε θέση να υλοποιήσει τις δραστηριότητές της και να επιτύχει τους στόχους της ενώ λειτουργεί συνεχώς με ανεπαρκές προσωπικό·

53. τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η ψηφιακή κυριαρχία στην έρευνα που χρηματοδοτείται από την Ένωση· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, τον καίριο ρόλο της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας, της κοινής επιχείρησης «Μικροκυκλώματα» και της κοινής επιχείρησης «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες», οι οποίες θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα σε έργα που ενισχύουν την αυτονομία της Ένωσης στους τομείς των ημιαγωγών, της τεχνητής νοημοσύνης και της κυβερνοασφάλειας· ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα έργα που υποστηρίζονται από τις κοινές επιχειρήσεις: i) αποφεύγουν την αδικαιολόγητη εξάρτηση από προμηθευτές τρίτων χωρών για κρίσιμες τεχνολογίες· ii) ενισχύουν αποτελεσματικά τη βιομηχανική ανθεκτικότητα και τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης· και iii) στηρίζουν ενεργά την ανάπτυξη εγχώριων ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας σε στρατηγικούς ψηφιακούς τομείς·

54. επαναλαμβάνει τις ανησυχίες του για το γεγονός ότι το 2024 το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού πληρωμών επιχορηγήσεων του προγράμματος «Ορίζων 2020» από την κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων μειώθηκε περαιτέρω στο 27 % σε σύγκριση με 36 % το 2023· παρατηρεί ότι, το 2024, τα ποσοστά εκτέλεσης των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών για επενδυτικές δραστηριότητες του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» παρέμειναν πολύ χαμηλά, στο 22 % και στο 19 % αντίστοιχα, σε σύγκριση με 89 % και 18 % το 2023· σημειώνει την εξήγηση που παρείχε η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, ωστόσο την καλεί να διασφαλίσει την ορθή εκτέλεση όλων των μερών του επιχειρησιακού προϋπολογισμού της·

55. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι συνεισφορές των ιδιωτικών μελών της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» παραμένουν χαμηλές· οι συνεισφορές τους σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες ανήλθαν μόλις σε 20,0 εκατομμύρια EUR, ποσό πολύ χαμηλότερο από το ελάχιστο ποσό των 420,0 εκατομμυρίων EUR που ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της κοινής επιχείρησης· υπενθυμίζει την ανάγκη αλλαγής των χρηματοδοτικών ρυθμίσεων της κοινής επιχείρησης, οι οποίες περιορίζουν την ικανότητα της κοινής επιχείρησης να διασφαλίζει αποτελεσματική συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και την εμποδίζουν να ποσοτικοποιεί δεόντως τις συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα στους στόχους της κοινής επιχείρησης·

Παρατηρήσεις σχετικά με τη συνέχεια που έδωσαν οι κοινές επιχειρήσεις στην προηγούμενη διαδικασία απαλλαγής

56. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι κοινές επιχειρήσεις κατάρτισαν έκθεση παρακολούθησης σε συνέχεια των ψηφισμάτων του Κοινοβουλίου με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αποφάσεων σχετικά με την απαλλαγή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού των κοινών επιχειρήσεων για το οικονομικό έτος 2023· σημειώνει ότι οι εκθέσεις αυτές παρέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απόψεις των κοινών επιχειρήσεων σχετικά με τα ζητήματα που υπογραμμίζει το Κοινοβούλιο·

57. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιλαμβάνει επίσης ανάλυση της συνέχειας που δόθηκε από τις κοινές επιχειρήσεις σε προηγούμενες παρατηρήσεις και συστάσεις για ενέργειες που δημοσιεύθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι έως το τέλος του 2024 είχαν ληφθεί υπόψη λιγότερες από τις μισές παρατηρήσεις προηγούμενων ετών: 18 από τις 44 έκλεισαν, ενώ 26 παρέμεναν ανοικτές· όσον αφορά τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την περίοδο 2021-2023, οι περισσότερες έχουν υλοποιηθεί τουλάχιστον εν μέρει· επιπλέον, από τις τέσσερις συστάσεις με ημερομηνία-στόχο το 2024, δύο υλοποιήθηκαν πλήρως από όλες τις κοινές επιχειρήσεις, μία υλοποιήθηκε πλήρως από ορισμένες εξ αυτών και εν μέρει από άλλες, και μία υλοποιήθηκε εν μέρει· από τις υπόλοιπες οκτώ με μεταγενέστερες ημερομηνίες-στόχους, μία υλοποιήθηκε πλήρως, έξι εν μέρει και μία δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί, καθώς εξαρτάται από την Επιτροπή· καλεί όλες τις κοινές επιχειρήσεις να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την πρόοδο στο Ελεγκτικό Συνέδριο και το Κοινοβούλιο·

Πρόσκληση για παρακολούθηση

58. καλεί κάθε κοινή επιχείρηση που εξετάζεται για τη χορήγηση απαλλαγής για το οικονομικό έτος 2024 να υποβάλει ατομική έκθεση παρακολούθησης σχετικά με όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων ζητημάτων που αναφέρονται στο παρόν ψήφισμα και να υποβάλει την εν λόγω έκθεση παρακολούθησης υπογεγραμμένη από τον/την (εκτελεστικό/εκτελεστική) διευθυντή/διευθύντρια της κοινής επιχείρησης στο Κοινοβούλιο το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2026·

59. υπογραμμίζει ότι οι εκθέσεις παρακολούθησης μπορούν επίσης να αντικατοπτρίζουν τις γενικές απόψεις των κοινών επιχειρήσεων σχετικά με το παρόν ψήφισμα και άλλα θέματα που αφορούν την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή· καλεί τις κοινές επιχειρήσεις να εκπονήσουν διεξοδικά τις εκθέσεις αυτές, ώστε να καλύπτουν όλα τα ζητήματα που έθεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητές τους, και να το πράξουν με συνεργατικό και αξιόπιστο τρόπο.